

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

2022

OOS-KAAP

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie geenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel geenaliseer.
2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie geenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.
4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING-vrae word geen punte toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.
5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
7. Aanvaar dialektiese variasies.
8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

AFDELING A: KORTVERHALE**VRAAG 1: KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer****VERHAAL A: "ROOIKOOS WILLEMSE IS SOEK" – Abraham H de Vries**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1.1	Rooikoos Willemse	1
1.1.2	<ul style="list-style-type: none"> Die leser leer hom die beste ken. Dit is die karakter wat die meeste verandering ondergaan. Die verhaal gaan oor Rooikoos/wat Rooikoos doen. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Antwoord op Vraag 1.1.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.1.2 te verdien) 	1
1.2	Barrydale	1
1.3	<ul style="list-style-type: none"> Sy gesig was skoon./Sy baard was afgeskeer./Hy het nie meer 'n baard gehad nie. Sy kop was swart/sy kop was nie meer rooi nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.4	<ul style="list-style-type: none"> Die kelner het Rooikoos se koffie gebring. Rooikoos het besef hy is nie in sy eie hotelkamer nie. Rooikoos het sy klere aangetrek. Rooikoos het met Jan gepraat. 	1 1 1 1
1.5.1	Rooikoos en die Barrydalers (albei karakters moet genoem word om die punt te verdien)	1
1.5.2	<ul style="list-style-type: none"> Rugby(spanne) Rooikoos wat gevloek het/met die Barrydalers baklei het/veroorzaak het dat Barrydale nie gewen het nie. (Of soortgelyk aan bogenoemde) (Antwoord op Vraag 1.5.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.5.2 te verdien) 	1
1.6.1	outydse	1
1.6.2	<ul style="list-style-type: none"> "staan 'n telefoonhokkie"/daar word "draai die slingertjie" "die sentrale sê vir hom" (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Penaliseer nie indien dit nie tussen aanhalingstekens is nie) (Kandidate kan ook omskryf/verduidelik) (Antwoord op Vraag 1.6.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.6.2 te verdien) 	1
1.7.1	aggressief geraak	1

1.7.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hy en die Barrydalers het in die kroeg rusie gemaak. • Hy het die Barrydalers geskel/gevloek. • Hy en die Barrydalers het amper vuisgeslaan. • Tydens die rugbywedstryd het hy op die losskakel geskreeu. • Hy het vir ander mense "julle ditse-datse"/"ditsemsedatsemse" gesê. • Daar was konflik tussen Rooikoos en die Barrydalers. • Wanneer hy nugter was, was Rooikoos 'n goeie man. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) (Antwoord op Vraag 1.7.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.7.2 te verdien) 	2
1.8.1	verkeerd	1
1.8.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hulle het geweet Rooikoos het 'n drankprobleem. • Jy gee nie drank vir iemand wat 'n drankprobleem het nie. • Jy moet eerder iemand met 'n drankprobleem help om nie te drink nie. • Hulle het geweet hy raak aggressief as hy te veel drink. • Hulle moes nie sy probleem vererger het nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Antwoord op Vraag 1.8.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.8.2 te verdien) 	1
1.9.1	<ul style="list-style-type: none"> • Hy moet iemand vra om hom in Barrydale te kom haal. • Hy moet die Barrydalers om verskoning gaan vra/askies sê. • Hy moet ophou drink. (Aanvaar verbuiging van drink, bv. drank/dronk.) • Hy moet sy lewe regruk. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.9.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hy sou kon terug gaan na sy blyplek. • Hy sou vrede maak met die Barrydalers./Die Barrydalers sou hom vergewe het. • Hy sou 'n beter lewe kon hê as hy nie so baie gedrink het nie. • Hy sou nie weer in sulke situasies beland het nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Antwoord op Vraag 1.9.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.9.2 te verdien) 	1
1.10	B/goeie keuses	1

VERHAAL B: "DIE RAMP" – TT Cloete

R.B

S.B

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.11.1	ek-verteller	1
1.11.2	<ul style="list-style-type: none"> Die hoofkarakter vertel self die storie. Die verteller vertel wat hy self dink en doen en wat al die ander karakters doen. Die verteller gebruik die woorde ek/ons/my. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Antwoord op Vraag 1.11.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.11.2 te verdien) 	1
1.12	<ul style="list-style-type: none"> Dit was donker. Die wind het gewaai. Die pad was vol draaie en passe. Die jongste kind het 'n hoë koors gehad. Die verteller was bekommerd/gespanne. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.13	Die verteller het 'n (steen)bokkie gestamp/raakgery. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.14.1	E/moes alles alleen reël dat almal terug by die huis kon kom.	1
1.14.2	C/kon nie help om na die kinders te kyk nie.	1
1.14.3	A/was die weldoener.	1
1.14.4	D/het roekeloos en vinnig gery.	1
1.15	<p>Letterlik:</p> <ul style="list-style-type: none"> Die bestuurder van die motor het 'n ongeluk gemaak/'n steenbokkie raakgery. Die bestuurder se motor het gebreek. Die jongste kind het koors gehad/die verteller het nie meer aspirine gehad nie. Die weldoener se bril het gebreek. Die weldoener het verongeluk/is dood. Verskeie rampe het die verteller in die verhaal getref. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Kandidaat mag voorbeeld van rampe noem of 'n samevattende antwoord gee wat daarop dui dat baie rampe gebeur het) <p>Figuurlik:</p> <ul style="list-style-type: none"> Iemand wat probeer help het, het gesterf. Daar is baie uitdagings/hindernisse op 'n mens se lewenspad. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.16.1	Port Elizabeth	1

1.16.2	<ul style="list-style-type: none"> • Tragies. • Hartseer. • Ramspoedig. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.17.1	verteller	1
1.17.2	<p>Aan die begin vertel die verteller van die een ramp na die ander asof dit die einde van die wêreld is./Die verteller was gelukkig met vakansie saam met sy gesin. (Of soortgelyk aan bogenoemde)</p> <p>Aan die einde van die verhaal besef die verteller hy het die grootste ramp SELF veroorsaak./Die verteller het skuldig gevoel oor die weldoener se dood. (Of soortgelyk aan bogenoemde) (Antwoord op Vraag 1.17.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.17.2 te verdien)</p>	1 1
1.18.1	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het besef dat hy eintlik die weldoener se dood veroorsaak het. • Hy het besef dat hy op geen manier kon vergoed vir wat die weldoener vir hom gedoen het nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.18.2	<p>Ek sou ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie die weldoener laat sterf het nie. • dat die verteller iets doen om die weldoener se kinders te help. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.19.1	Hy het sonder sy bril bestuur.	1
1.19.2	<ul style="list-style-type: none"> • Ek sou gesê het dat ek nie sonder my bril kan bestuur nie. • Ek sou (gevra het om) saam met die verteller/die man in die insleepmotor (te) ry. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Antwoord op Vraag 1.19.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.19.2 te verdien) 	1
1.20	C/'n mens ander mense moet help hoe en wanneer jy kan.	1

TOTAAL:	40
----------------	-----------

AFDELING B: DRAMA**VRAAG 2: PERDEKRAG – Cecilia du Toit**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1.1	toneelaanwysings	1
2.1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Dit sê wat die akteurs moet doen. • Dit sê vir die leser wat op die verhoog gebeur. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hy moes die stalle uithark. • Hy moes vars strooi in die stalle sit. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.3	(Aan die) saals (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Lucky het iemand se katjies doodgemaak. • Die magistraat het gesê Lucky moes gemeenskapsdiens doen. • Lucky kom by Wilma se perdeplaas aan. • Lucky ontmoet vir Binki. 	1 1 1 1
2.5.1	Silwerkloofstalle	1
2.5.2	skoorvoetend	1
2.6.1	modern	1
2.6.2	<ul style="list-style-type: none"> • " 'n paar SMS'e stuur " • " selfoon " (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Penaliseer nie indien dit nie tussen aanhalingstekens is nie)	1
2.7.1	omgee vir ander mense	1
2.7.2	<ul style="list-style-type: none"> • Sy het ingestem dat Lucky sy gemeenskapsdiens op die perdeplaas kan doen. • Sy het haar oor Binki ontferm. • Sy help gestremde kinders. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
2.8.1	reg	1
2.8.2	<ul style="list-style-type: none"> • Lucky het diere mishandel. • Lucky moes leer om diere te respekteer. • Lucky moes leer om verantwoordelikheid vir sy daade te aanvaar. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.9.1	<ul style="list-style-type: none"> • Hy moet na Wilma luister/doen wat Wilma vra. • Hy moet ordentlik met Wilma praat. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

2.9.2	<ul style="list-style-type: none"> • Daar sou vrede tussen hom en Wilma wees. • Wilma sou nie gedreig het om hom weg te stuur nie. • Dit sou Lucky se lewe makliker maak/hom help om uit die moeilikheid uit te bly. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.10	D/genesing	1
2.11.1	Lucky	1
2.11.2	<ul style="list-style-type: none"> • Die leser leer hom die beste ken. • Dit is die karakter wat die meeste verandering ondergaan. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.12	water	1
2.13	<ul style="list-style-type: none"> • Lady Jane • Tinkerbelle (Enige EEN) 	1
2.14.1	D/het nie van ryk mense gehou nie.	1
2.14.2	A/het nie maklik met ander mense gepraat nie.	1
2.14.3	E/het baie keer oorsee gereis.	1
2.14.4	B/het geweet hoe om met perde te werk.	1
2.15	<p>Letterlik: Die drama gaan oor die fisieke krag van perde. (Of soortgelyk aan bogenoemde)</p> <p>Figuurlik: Die drama gaan oor die genesende krag van perde. (Of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1 1
2.16.1	Lucky wou vir Kaizer slaan. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.16.2	Kaizer het Lucky gestamp/teen die staldeur vasgedruk/bo-oor hom getrippel. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.17.1	Binki	1

2.17.2	<p>Aan die begin was Binki ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • skaam vir haar letsels. • bang vir die perde. • teruggetrokke. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
	<p>Aan die einde het Binki ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaalrms rondgehardloop. • saam met die perde gehardloop. • maats geword met Lucky. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
2.18.1	<ul style="list-style-type: none"> • Lucky het verstaan dat ander mense ook swaarkry. • Hy het vrede gemaak met sy omstandighede. • Hy het vriende gemaak met Binki. • Hy het respek aangeleer vir diere/mense. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
2.18.2	<p>Ek sou ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • dat Lucky se ma 'n werk kry waar sy meer geld sou kry. • dat Lucky se ma op die perdeplaas kom werk het. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
2.19.1	<ul style="list-style-type: none"> • Ek sou nie my letsels weggesteek het nie. • Ek sou daarvoor gepraat het indien iemand gevra het. • Ek sou nie skaam gewees het nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
2.19.2	<ul style="list-style-type: none"> • Mense sou Binki so aanvaar het. • Binki sou vriende gehad het/nie so alleen gewees het nie. • Binki sou dalk weer na 'n gewone skool toe gegaan het. • Binki sou nie bang vir ander mense gewees het nie. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
2.20	C/die beste van jou omstandighede moet maak.	1

TOTAAL:	40
GROOTTOTAAL:	40